

Het PPGO!

HET PEDAGOGISCH PROJECT VAN HET GO!

Go! Wij
bereiken
Meer

Colofon

Dit is een uitgave van het Gemeenschapsonderwijs.

Redactieadres:

het Gemeenschapsonderwijs

Willebroekkaai 36

1000 Brussel

Tel.: 02 790 92 00

www.g-o.be

info@g-o.be

Niets in deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/
of openbaar gemaakt door middel van druk, fotokopie,
microfilm of op welke andere wijze ook, zonder
voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Woord vooraf

Jonge mensen echte kansen bieden om hun talenten te ontwikkelen, ongeacht hun sociale achtergrond, afkomst of levensbeschouwing. Dat is en blijft de maatschappelijke opdracht van het GO!, het Gemeenschapsonderwijs. Want goed onderwijs doet onze welvaart en het welbevinden stijgen. Daar moeten we samen aan blijven werken.

Het onderwijs van het GO! is meer dan kennisoverdracht. Door jongeren te leren samenleven en ze op te voeden tot democratische, geëngageerde burgers die streven naar een gemeenschap waar het goed leven is, leggen we mee de fundamenteën voor de samenleving van morgen.

Dat zijn de richtingwijzers van ons pedagogisch project (PPGO!). Kwaliteitsvol onderwijs staat daarbij voorop. Een essentieel onderdeel daarvan is de directe, klassikale instructie, aangevuld met gepersonaliseerd samen leren en doelgerichte differentiatie. Complementaire teams van onderwijsprofessionals leren onze leerlingen het stuur van hun leerproces geleidelijk zelf in handen te nemen.

Op die manier bieden we alle leerlingen de kans om te excelleren en geven we ze de gepaste houding mee voor een leven lang leren. Kwaliteitsvol onderwijs, de beste onderwijskansen voor elke lerende en 'samen leren samenleven' blijven de ultieme doelstellingen van het GO! en onze scholen.

Koen Pelleriaux
Afgevaardigd bestuurder

De kernopdracht van het GO!

Ons PPGO! heeft tot doel kinderen en jongeren te laten ontdekken dat er geen universele waarheid is om filosofische, ideologische en godsdienstige vragen te beantwoorden. En dat we ondanks verschillende opvattingen vooral moeten leren met elkaar samen te leven. 'Samen leren samenleven' staat in het PPGO! omschreven als een kernopdracht voor iedereen.

Heel belangrijk daarbij is dat iedereen de vrijheid geniet om zelf keuzes te maken en kritisch te zijn. Die openheid veronderstelt dat kinderen en jongeren ruimte krijgen om te twijfelen, dat ze continu vragen mogen stellen en dat ze de nodige vaardigheden aanleren om kritische zin te ontwikkelen.

Uit een bevraging die het GO! bij onze professionals liet uitvoeren is gebleken dat gelijkwaardigheid, wederzijds respect, geëngageerde betrokkenheid, openheid, vrijheid van gedachte en kritische zelfbevraging nog altijd prioritaire waarden zijn.

Sinds 1989 vervult het GO! met veel zorg zijn opdracht om 'neutraal' onderwijs aan te bieden, een opdracht die in de grondwet ingeschreven staat. Met de jaren is de betekenis van het begrip 'neutraliteit' in het GO! steeds ruimer geworden. De diversiteit van onze samenleving is geëvolueerd naar een superdiversiteit, die voor spanningen zorgt. Dat plaatst onze scholen voor extra uitdagingen. Daarom maken wij van de neutraliteit vandaag een actieve neutraliteit.

Neutraliteit in het GO! betekent dat we geen voorkeur hebben voor één specifieke opvatting. Geen enkele filosofische, ideologische en godsdienstige overtuiging domineert, ze zijn alle gelijkwaardig.

Er is op dat vlak geen 'grootste gelijk'. Bovendien is de dialoog niet vrijblijvend. Jongeren krijgen ruimte en gaan niet uit van het eigen gelijk. We leren hen openheid te creëren door hen duidelijk te maken dat de deelnemers aan de dialoog op voet van gelijkwaardigheid spreken, respect tonen voor de andere, maar tegelijk ook respect mogen vragen van de andere, in wederkerigheid.

Het lidmaatschap van een samenleving noemen we burgerschap. Burgerschap gaat over

- ♦ democratie, waarin een samenleving positief omgaat met haar burgers, ondanks tegengestelde belangen en machtsverhoudingen;
- ♦ participatie, die van de burger engagement vraagt en een grote betrokkenheid bij de samenleving;
- ♦ identiteit, die een evenwicht vraagt tussen de vrijheid van het individu en de verwachting van de omgeving.

Op al deze domeinen willen we onze leerlingen leren samenleven, zodat ze zich ontwikkelen tot actieve burgers. We brengen hen de basiswaarden van de democratische samenleving bij: het respect voor de overtuiging van anderen, de vrijheid om zelf filosofische, ideologische en godsdienstige keuzes te maken, de gelijkwaardigheid van man en vrouw en de gelijkwaardigheid van alle mensen over alle verschillen heen.

Mensen met uiteenlopende overtuigingen zijn welkom in het GO! en hun eigenheid wordt er gerespecteerd voor zover zij de wetgeving in ons land respecteren, zich mee inzetten om kinderrechten en mensenrechten voor iedereen waar te maken en actief betrokken zijn bij de grondwaarden en doelstellingen van het PPGO!. Dit is de rode draad die ons met elkaar verbindt en van waaruit we samen leren samenleven.

Ons charter: het pedagogisch project van het GO! (kortweg: PPGO!)

Het PPGO! is het basisdocument waarin de grondbeginselen, de waarden en de algemene doelstellingen van het Gemeenschapsonderwijs zijn opgenomen. Het is een richtingwijzer en referentiekader om lerenden te begeleiden in hun persoonlijke ontplooiing enerzijds en in hun ontwikkeling naar samenleven in diversiteit en harmonie anderzijds. Het PPGO! biedt daarmee niet alleen een basis voor kwaliteitsvol onderwijs en opvang, het is tegelijk ook een ruimer maatschappelijk project omdat het aan de hand van een brede vorming van de gehele persoonlijkheid bijdraagt aan het samenleven.

Basisbeginselen

Het GO! voedt op tot actief burgerschap door respect, oprechtheid, gelijkwaardigheid, openheid, engagement en betrokkenheid te bewerkstelligen.

Het PPGO! staat voor een dynamisch mens- en maatschappijbeeld. Het PPGO! beoogt gelijke kansen bij de maximale ontplooiing en vorming van persoonlijkheden. Daarbij streven we ernaar dat wie in het GO! gevormd en ontwikkeld is:

- ◆ met een open geest, zonder vooroordelen kijkt, en belangstelling en respect toont voor ieders mening en bestaande verschillen;
- ◆ zich authentiek en integer gedraagt in het samenleven met anderen, door eerlijk en respectvol uit te komen voor eigen ideeën en overtuigingen;
- ◆ de gelijkwaardigheid van mensen huldigt alsook de emancipatie van elk individu. En dit niet enkel als principe aanneemt, maar zich ook inspant om een en ander te verwezenlijken;
- ◆ betrokken is bij de sociale werkelijkheid, dat wil zeggen hij of zij:
 - eerbiedigt de universele rechten van de mens en zijn fundamentele vrijheden en draagt bij tot hun realisatie;
 - handelt volgens democratische waarden en instellingen;
 - verzet zich tegen maatschappelijke ongelijkheden en zet zich in voor sociale rechtvaardigheid.
- ◆ mondig en kritisch is en ideeën helder, genuanceerd en respectvol kan uiten;
- ◆ bereid is om een leven lang en levensbreed te leren.

Met het PPGO! wil het GO! elk individu gelijke kansen bieden om zich te ontwikkelen. Wij gaan daarbij niet uit van een vaste standaard maar spelen in op verschillen; lerenden krijgen pedagogische, didactische en sociaal-emotionele ondersteuning, afgestemd op de eigen talenten, mogelijkheden en behoeften. Het PPGO! streeft de totale ontplooiing van de persoon na via het verwerven van kennis en inzicht en het ontwikkelen van vaardigheden en attitudes. Bijzondere aandacht gaat daarbij naar het ontwikkelen van een open geest, een kritische en creatieve houding ten aanzien van de mens, natuur en samenleving, en actief burgerschap.

Elk mens is uniek, alle mensen zijn gelijkwaardig. In iedere onderwijs- en opvoedingssituatie moeten de individuele mogelijkheden van elke lerende tot hun recht komen. Iedereen heeft recht op gelijke ontwikkelingskansen. Rekening houden met eigen mogelijkheden en interesses wil enerzijds zeggen dat beperkingen en contextgebonden achterstanden worden gemilderd of weggewerkt door aangepaste ondersteuning. Anderzijds worden kinderen, jongeren en volwassenen ook maximaal uitgedaagd en geprikkeld in hun specifieke talenten. Het GO! tracht met andere woorden bij alle lerenden maximale ontwikkeling, leerwinst en welbevinden te bereiken.

De aandacht voor gelijke kansen toont hoe in ons opvoedingsproject de vorming van lerenden onlosmakelijk verbonden is met het veranderen van de samenleving. Die complexe samenhang tussen individu en samenleving heeft twee componenten:

♦ **Enerzijds bereidt het GO! lerenden voor op het samenleven.**

Door in te zetten op voorgenoemde waarden wil het GO! mee bouwen aan de samenleving van de toekomst: een vrije democratie met actieve burgers waarin het samenleven centraal staat. Dit is slechts haalbaar als de vorming van het individu voldoende breed is, met aandacht voor zowel wetenschappelijke en technologische, sociaal-culturele als ethische componenten in een gezond evenwicht. Door die brede vorming leren kinderen, jongeren en volwassenen het doel en de zin van hun handelen inzien; het stelt hen in staat om zich kritisch op te stellen tegenover zichzelf en het maatschappelijke gebeuren en in vrijheid verantwoordelijkheid te dragen.

♦ **Anderzijds positioneert het GO! zich met zijn pedagogisch project in de samenleving.** Het universele recht op onderwijs veronderstelt dat de samenleving in maximale ontplooiings- en participatiekansen voorziet voor elk individu, volgens zijn of haar mogelijkheden. Dit recht is voor het GO! onlosmakelijk verbonden met het nastreven van gelijke kansen en het tegengaan van maatschappelijke uitsluiting. Door te focussen op wat mensen verbindt en kinderen, jongeren en volwassenen te leren samenleven over de grenzen van verschillen heen, maken we van de school een betekenisvolle leer- en leefomgeving die bijdraagt tot een rechtvaardiger samenleving.

Samen leren samenleven: neutraliteit als uitgangspunt voor actief burgerschap

Het GO! heeft de grondwettelijke opdracht om neutraal onderwijs aan te bieden. Dat betekent dat de filosofische, ideologische en levensbeschouwelijke opvattingen van de lerenden en hun ouders geëerbiedigd worden. Neutraliteit betekent niet dat individuen neutraal of kleurloos zijn, maar wel dat we uitgaan van een diversiteit aan levensbeschouwelijke perspectieven. Het GO! engageert zich tot neutraliteit en creëert daartoe een leer- en leefomgeving die uitgaat van de gelijkwaardigheid van levensbeschouwelijke overtuigingen, zonder de ene of andere overtuiging als richtinggevend naar voren te schuiven. De waarden die het GO! ondersteunt, bieden de zekerheid van een kader van neutraliteit dat noodzakelijk is om een dialoog tussen verschillende levensbeschouwingen op voet van gelijkwaardigheid mogelijk te maken: vrijheid, gelijkheid en solidariteit; gelijkwaardigheid van de seksen; scheiding van kerk en staat; vrijheid van gedachte en geweten van allen, waarbij elke persoon vrij is om een bepaalde levensbeschouwelijke overtuiging aan te nemen.

Het GO! creëert voor de lerenden de mogelijkheden om hun eigen individuele persoonlijkheid te ontwikkelen, hun eigen keuzes te leren maken en vormt hen als burgers in een democratische samenleving. Neutraliteit is daarbij als volgt gedefinieerd:

- ◆ lerenden de waarden bijbrengen die eigen en gemeenschappelijk zijn aan onze democratische samenleving en rechtsstaat;
- ◆ lerenden beschermen tegen elke vorm van druk die hen zou verhinderen om eigen keuzes te maken;
- ◆ actief optreden tegen vormen van discriminatie of uitsluiting op basis van geslacht, geaardheid, etniciteit, overtuiging en andere kenmerken;
- ◆ geen enkel onderwerp bij voorbaat uitsluiten van behandeling tijdens de lessen of van wetenschappelijke en pedagogische vraagstelling, om zo de openheid voor de diversiteit van visies in de samenleving te waarborgen.

Mensen met uiteenlopende overtuigingen zijn welkom in het GO! en hun eigenheid wordt er gerespecteerd voor zover zij de wetgeving in ons land respecteren, zich mee inzetten om kinderrechten en mensenrechten voor elke persoon waar te maken en actief betrokken zijn bij de grondwaarden en doelstellingen van het PPGO!. Het GO! beschouwt het actief omgaan met alle vormen van diversiteit als een belangrijke uitdaging en een toegevoegde waarde bij het realiseren van zijn opdrachten. Actief burgerschap wordt op de eerste plaats gekenmerkt door een actief pluralistische basishouding en de verwachting van wederkerigheid. Het GO! stelt het samen leren samenleven als een kernopdracht voorop, en benadrukt daarmee dat alle mensen in onze samenleving over bestaande verschillen heen met elkaar verbonden zijn door gemeenschappelijke grondrechten en democratische basiswaarden.

Engagementsverklaring

Door in te zetten op voorgenoemde waarden en doelstellingen wil het GO! mee bouwen aan de samenleving van de toekomst: een vrije democratie met actieve burgers waarin het samenleven centraal staat en elke persoon gelijke kansen heeft om zich maximaal te ontplooien. De GO! school is een school van de gemeenschap en voor de gemeenschap. Dat veronderstelt niet alleen een pedagogisch project, maar ook een brede participatie.

Via zijn beleid voorziet het GO! in kansen om democratische deelname aan de totstandkoming en uitvoering van beleidsbeslissingen mogelijk te maken. Het wil lerenden, ouders, personeel en bestuurders van het GO! aanzetten tot nadenken en betrokkenheid bij de maatschappelijke realiteit en de dagelijkse onderwijspraktijk. Het vertaalt het PPGO! in standpunten, actieplannen, school- en andere reglementen en de cultuur binnen zijn instellingen. Het PPGO! is dynamisch in zijn toepassing, afhankelijk van maatschappelijke ontwikkelingen, specifieke contexten, nieuwe wetenschappelijke inzichten of veranderende pedagogische behoeften.

In de scholen en instellingen van het GO! dragen alle lerenden, ouders, personeel en bestuurders er actief toe bij om de grondbeginselen, waarden en doelstellingen uit het PPGO! en de neutraliteitsverklaring van het GO! effectief te realiseren en na te leven of te doen naleven.

Met de ondertekening van dit PPGO! bevestigt elk GO! personeelslid dit engagement.

Go! Wij bereiken meer

v.u.: Koen Pelleriaux
het Gemeenschapsonderwijs
Willebroekkaai 36 - 1000 Brussel
Tel.: 02 790 92 00 | info@g-o.be

g-o.be